

ÜNİTE 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Kavram Haritası	2
Kavram Sözlüğü	2
MEB Senaryo Soruları	3
Avrupa'daki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti	5
Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı	7
Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı	9
Ünite Tekrar Testi	11
MEB Örnek Sorular	13
MEB Çıkmış Sorular	14
Cevap Anahtarı	16

Karekodu Okut Youtube Konu
Anlatım ve Etkinliğine Ulaş

Karekodu Okut Konu Anlatımı
ve Etkinlik PDF'sine Ulaş

KAVRAM HARİTASI

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI DEVLETİ'NE ETKİLERİ

- Aydınlanma Çağı
- Coğrafi Keşifler
- Mesen Sınıfı
- Martin Luther
- Sanayi İnkılabı
- Makineleşme
- Fransız İhtilali
- Milliyetçilik
- Denge Politikası
- Duyun-u Umumiye
- Reform Hareketleri
- Rönesans Hareketleri

MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI

- Mahalle Mektebi
- Şemsi Efendi Mektebi
- Selanik Mülkiye Rüştîyesi
- Selanik Askeri Rüştîyesi
- Manastır Askeri İdadisi
- İstanbul Harp Okulu
- İstanbul Harp Akademisi

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

- Şam 5. Ordu
- Vatan ve Hürriyet Cemiyeti
- 31 Mart Vakası
- Hareket Ordusu
- Trablusgarp Savaşı
- Birinci Balkan Savaşı
- Bab-ı Ali Baskını
- İkinci Balkan Savaşı

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

Ataşe: Bir elçiliğe bağlı uzman, elçilik uzmanı

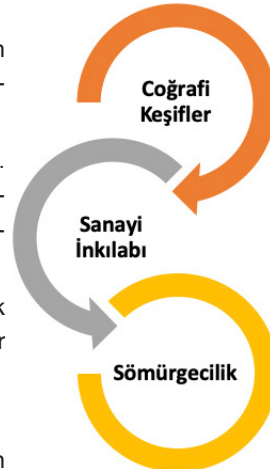
Aydınlanma Çağı: XVIII. Yüzyıl Avrupa'sında bütün baskılardan kurtularak aklın kılavuzluğunda bağımsızlığa kavuştuğu dönem

Denge Politikası: Osmanlı Devleti'nin XIX. ve XX. yüzyılda Avrupa devletlerinin aralarındaki çıkar çatışmalarından yararlanarak varlığını devam ettirme politikasına denir.

Islahat Fermanı: 1856'da ilan edilen ve daha çok azınlıkların haklarını ön plana çıkaran düzenlemeler içeren ferman.

İttihat: Birleşme, birlik kurma, bir olma.

Mebusan Meclisi: Osmanlı Parlamentosunda halkın seçtiği üyelerden oluşan meclis.

Dünyâ-ı Umûmiye: Batılı devletlerin Osmanlı Devleti'nden alacaklarını tahsil edebilmek için kurdukları Genel Borçlar İdaresi

Emperyalizm: Yayılmacılık, sömürgecilik

Garp: Batı

Genç Osmanlılar: 1.Jön Türkler. 2.Osmanlı'da Dağılma Dönemi'nde devletin kurtuluşunu meşruti yönetime geçmekte gören ve Osmanlılık fikrini savunan aydın grup

İttihat ve Terakki: Osmanlı'da ordu mensubu olan subayların kurduğu cemiyettir.

Rönesans: 1. Uyanış. 2. Yeniden doğuş.

Kazanım: 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

1. a) Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik akımının yayılmasına, azınlık isyanlarına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Bu süreç, Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki faaliyetlerine nasıl yansımıştır? Kısaca yazınız. (10 puan)

- b) Sanayi inkılabı sonrası ekonomik ve askerî yönden güçlü olan devletler, geri kalmış ülkeleri özellikle kömür, demir, petrol, pamuk ve buğday elde etmek için birer ham madde kaynağı ve açık pazar olarak gördüler.

Bu sürecin sonucu olarak İngiltere, Fransa ve İtalya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki faaliyetlerini genel hatlarıyla yazınız. (10 puan)

Kazanım: 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur

2. Mustafa Kemal'in en önemli kişilik özelliklerinden biri de hoşgörülü olmasıdır.

Mustafa Kemal'in bu özelliği kazanmasında Selanik kentinin nasıl bir etkisi vardır? Yazınız. (10 puan)

Kazanım: 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur

3. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik (Bilge) Bey'den etkilenmiştir. **Öğretmeni, Mustafa Kemal'in hangi konularda gelişmesine katkıda bulunmuştur? (10 puan)**

Kazanım: 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatına dair olayların karşısına, ilgili kişilik özelliklerini yazınız. (10 puan)

- Şam'da arkadaşlarıyla birlikte vatanı ve milleti içine düştüğü kötü durumdan kurtarmak amacıyla "Vatan ve Hürriyet" adında gizli bir cemiyet kurmuştur (1906). ve
- XX. yüzyılın başında Avrupa'daki askerî teknoloji konusundaki gelişmeleri takip etmiş ve bu gelişmeleri yaklaştırmakta olan muhtemel bir dünya savaşının habercisi olarak yorumlamıştır. ve
- Meşrutiyet'in ilanı ve sonrasında ülkenin kurtuluşu için yapılanları yeterli görmemiştir. Osmanlı Devleti'nde daha büyük ve köklü değişikliklerin yapılması gerektiğine inanmıştır.

Kazanım: 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

5. "Şinasi Bey bana koskoca imparatorluğumuzun yok olmak üzere olduğunu, bunun en büyük nedeninin Avrupa'ya ayak uyduramayışımız olduğunu söyledi. Ona göre, her alanda Avrupalı devletler örnek alınmalıymış."

Şinasi Bey, Osmanlı Devleti'nin parçalanıp dağılmasını önlemek için ortaya atılan hangi düşünce akımını savunmaktadır? (10 puan)

Kazanım: 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

6. Selanik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün: "Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım." demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağırlığı gitti. Birden kalktı: "Ben daha iyi yaparım." Dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi o idi.

Alıntıda, Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği ön plana çıkmıştır? (10 puan)

Kazanım: 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

7. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde öğrenci iken Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik (Bilge) Bey'den çok etkilenmiştir. Ali Fuat (Cebesoy), sınıf arkadaşı olan Mustafa Kemal'in Tarih Öğretmeni Tevfik Bey ile ilgili düşüncelerini şöyle ifade etmektedir:

"... Mustafa Kemal, öğretmeninden daima saygı ile söz etmiştir. Kolağası Mehmet Tevfik Bey değerli ve milliyetçi bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine tarih zevkini veriyordu. Mustafa Kemal, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış olan hocasından daima saygı ile söz etmiştir. 'Mehmet Tevfik Bey'e minnet borcum vardır, bana yeni bir ufuk açtı.' demiştir."

Mustafa Kemal, öğretmenin neden kendisine yeni bir ufuk açtığını düşünmüş olabilir? (10 puan)

1. Osmanlı toplumunu oluşturan unsurlar, XIX yüzyılda Fransız İhtilali ile dünyanın birçok bölgesinde etkili olan ulusçuluk akımının etkisinde kalmıştır. Bu unsurlar, Osmanlı topraklarında emelleri olan sömürgeci anlayışa sahip devletlerin de kışkırtmalarıyla bağımsızlıklarını elde etmek için isyan etmişlerdir. Bu durum, XIX. yüzyılda Osmanlı topraklarının çeşitli bölgelerinde pek çok siyasi çatışmanın ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Bu metne göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çok uluslu bir yapıya sahiptir.
B) Farklı milletleri bünyesinde barındırmıştır.
C) Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilenmiştir.
D) Ulusçuluk akımının etkilerine karşı mücadele etmiştir.

2. Osmanlı Devleti'nde, aydınlar arasında Batıcılık, İslamcılık, Osmanlıcılık, Türkçülük gibi fikir akımları yayılmıştır. XIX. yüzyılda bu fikir akımlarının yayılmasında Avrupa'nın birçok bölgesini etkisi altına alan Fransız İhtilali'nin ulusçuluk akımı etkili olmuştur. Bu fikir akımlarından Osmanlıcılık fikrini savunan Genç Osmanlılar, II. Abdülhamit'e meşrutiyeti ilan ettirmiş, meşrutiyet yönetimine geçilmiş ancak azınlıkların bağımsızlık hareketleri yine de devam etmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ulusçuluk akımı, geniş alanda etkili olmuştur.
B) Osmanlı Devleti, bazı faaliyetlerinde amacına ulaşamamıştır.
C) Fransız İhtilali, sadece Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir.
D) Milliyetçilik düşüncesi, Osmanlı Devleti'nde fikir akımlarının ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

3. Avrupa'daki fabrikalarda XIX. yüzyıldan itibaren üretilen ve mamul haline getirilen ürünler, kapitülasyonlar aracılığıyla Osmanlı ülkesinin pazarlarına ihraç edilmeye başlanmıştır.

Osmanlı ülkesinde ihraç ürünlerinin artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Milliyetçilik
B) Sanayi İnkılabı
C) Coğrafi Keşifler
D) Birinci Dünya Savaşı

4. XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalışan Osmanlı Devleti, otuz yıl içinde aldığı borçlarını ödeyemez duruma gelmiş, bunun üzerine alacaklı devletler borçlarını tahsil etmek için Duyûn-u Umûmiye İdaresi adıyla uluslararası bir teşkilat kurmuştur.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyal devlet anlayışını benimsediğine
B) Halkın refah seviyesini artırmaya çalıştığına
C) İç işlerine müdahale edilmesinin önüne geçtiğine
D) Ekonomik bağımsızlığını büyük oranda kaybettiğine

5. Sırp, Yunanlılar, Karadağlılar, Romenler Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla isyan ederek bağımsızlıklarını kazanmış, Osmanlı Devleti büyük ölçüde toprak kaybetmiştir. Devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen bazı yönetici ve aydınlar Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılık gibi çeşitli fikirler geliştirmişlerdir. Ancak bu fikir akımları ile amaçlanan hedefler gerçekleştirilememiştir.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı milletleri bünyesinde barındırmıştır.
B) İçişlerine müdahale edilmesini önlemiştir.
C) Ulusçuluk akımı, sınırlarının daralmasına neden olmuştur.
D) Fransız İhtilali'nin fikirlerine karşı çözüm bulmaya çalışmıştır.

6. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önleme çalışmalarından biri olan Tanzimat Fermanı 3 Kasım 1839'da ilan edilmiştir. Fermanın ilanıyla birlikte dil, din, ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmanlı vatandaşlarının kanunlar önünde eşitliği kabul edilmiştir. Vatandaşların can, mal ve namus dokunulmazlığının devlet güvencesinde olduğu vurgulanmıştır.

Bu metindeki altı çizili olarak verilen cümle aşağıdaki fikir akımlarından hangisiyle doğrudan ilişkilendirilebilir?

- A) Batıcılık
B) Türkçülük
C) İslamcılık
D) Osmanlıcılık

7. Jön Türklere göre Osmanlı Devleti'nin yaşadığı sorunlar mutlakiyet yönetiminden (Meşrutiyet; başta hükümdar bulunmakla birlikte seçimle gelen meclise dayanan yürütmeye sahip idare şeklidir) kaynaklanıyordu. Bu nedenle bir an önce meşrutiyet yönetimine geçilmeli, bütün Osmanlı vatandaşlarına devlet yönetimine katılma imkânı tanınmalıydı. Böylece gayrimüslim vatandaşlar da kendilerini Osmanlı olarak görecektir ve devletten ayrılma ihtiyacı duymayacaklardı.

Bu bilgilere göre Jön Türkler ile ilgili aşağıdakilerden söylenemez?

- A) Devletin dağılmasını önledikleri
B) Halkın yönetime katılımını sağlamak istedikleri
C) Tek kişilik yönetim anlayışına karşı oldukları
D) Demokratik bir yönetim anlayışını benimsedikleri

8. Osmanlı Devleti'nin aydın grubu olarak nitelenen Genç Osmanlıların güçlerini kaybetmelerine rağmen onların düşüncelerinden etkilenen bazı aydınlar, 1889 yılında İttihat ve Terakki adıyla gizli bir cemiyet kurmuştur. Meclisin açılmasını ve bir yenilik olarak görülen meşrutiyetin yeniden ilan edilmesini amaçlayan bu kişiler ordu içerisinde teşkilatlanmışlardır. Ardından bu grubun üyeleri, padişah II. Abdülhamit'e baskı yapmaya başlamış, bu baskılar sonucunda II. Abdülhamit, 93 Harbi sonrası kapanan Meclisi Mebusan'ı yeniden açmış, böylece II. Meşrutiyet Dönemi başlamıştır.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yenilik yanlıları zamanla güçlenmiştir.
B) Devlet yönetiminde süreklilik sağlanamamıştır.
C) Tek kişilik yönetime karşı tepkiler ortaya çıkmıştır.
D) İttihat ve Terakki Grubunun etkinliğine son verilmiştir.

9. Artan bilimsel faaliyetlere bağlı olarak Rönesans Hareketleri sonrasında XIX. yüzyılda Avrupa'da hızlı bir sanayileşme gerçekleşmiştir. Başta İngiltere ve Fransa olmak üzere birçok Avrupa devleti, sanayi alanında etkin faaliyetlerde bulunmuş ve altyapılarını güçlendirmişlerdir. Bu devletler arasında, ham madde kaynakları bakımından zengin olan Doğu ülkelerine yönelik büyük bir yarış başlamış, Osmanlı Devleti topraklarına göz dikilmeye başlanmıştır.

Bu durumun oluşmasında Osmanlı Devleti'nin;

- I. Askerî teknolojiye sahip olması,
II. Hilafetin merkezi konumunda olması,
III. Zengin yer altı kaynaklarına sahip olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III

10. XIX. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nin askerî ve siyasi güçsüzlüğünden yararlanmak isteyen İngiltere Kıbrıs ve Mısır'ı, Fransa Tunus'u, Rusya ise Berlin Antlaşması'yla Kars, Ardahan ve Batum'u topraklarına katmıştır. Meşrutiyetin ikinci kez ilanı esnasında yaşanan siyasi kargaşanın etkisiyle Bosna - Hersek geçici olarak Avusturya - Macaristan'a bırakılmıştır.

Bu bilgiye göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin toplam nüfusunun azaldığı,
II. Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daraldığı,
III. Almanya ile Osmanlı Devleti arasında bir yakınlaşmanın başladığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

Altın Soru

1. Mustafa Kemal'in doğduğu şehir olan Selanik ile ilgili bilgilerden bazıları şunlardır:

19. yüzyılın son kırk yılında, Selanik'in nüfusu yetmiş binden yüz binin üzerine çıkmıştır. Bu süreçte Teselya'dan ve diğer yerlerden gelen göçmenler kentin Müslüman nüfusunu artırmıştır.

... Selanik, dağ eteklerinden yukarıya doğru tırmanan, büyük, durgun körfezinin sularına yayılan ve çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçütlerindeki ıhtıma ve bulvarları boyunca iyice gelişmiş bir kent görünümündeydi. Yıkık istihkâmlarının üzerindeki karmaşık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükseldi...

Bu bilgilere göre Selanik şehri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Etnik yapısı zamanla çeşitlenmiştir.
- B) Konuşulan dil sayısı zamanla artmıştır.
- C) Çeşitli kültürlerle ev sahipliği yapmıştır.
- D) Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilenmiştir.

2. Selanik, Mustafa Kemal'in doğduğu şehirdir. Osmanlı Devleti'nin de Rumeli'deki en gelişmiş şehri olarak bilinmektedir. Selanik, limanı ile Ege Denizi'ne; demiryolu ile Avrupa'ya bağlantısı olan, oldukça önemli bir ticaret merkezidir. Şehirde Türklerin dışında Rum, Bulgar, Sırp, Ermeni ve Yahudiler vardı ve bir arada yaşamaktaydılar. Ayrıca Selanik şehrinde Avrupa'da çeşitli dillerde basılan gazeteleri ve dergileri bulmak mümkündür.

Buna göre Selanik kenti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kültürel çeşitliliğe sahip bir şehirdir.
- B) Avrupa ile ulaşım imkânına sahiptir.
- C) Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezidir.
- D) Çeşitli milletleri bünyesinde barındırmıştır.

3. Mustafa Kemal;

- Vatan ve millet sevgisinin oluşmasında Namık Kemal'den,
- Hak, adalet ve özgürlük kavramlarında Tevfik Fikret'ten,
- Türk milliyetçiliği duygusunda Ziya Gökalp'ten,
- Millî kültür, millî birlik ve beraberlik konularında ise Mehmet Emin'den (Yurdakul) etkilenmişti.

Ayrıca Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini okuyarak demokrasi, millî egemenlik, özgürlük, eşitlik, hukukun üstünlüğü gibi kavramları öğrenme fırsatı bulmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı ülkesindeki siyasi gelişmeleri takip ettiğine
- B) Yerli ve yabancı düşünürlerin etkisinde kaldığına
- C) Vatan ve millet sevgisini yerli düşünürler sayesinde kazandığına
- D) Çeşitli alanlarda Aydınlanma Çağı aydınlarından etkilendiğine

4. "Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında şiddetli bir mücadele vardı. Annem, ilahilerle mektebe başlamamı ve mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Rüsumatta (gümrük) memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin mektebine devam etmeme ve yeni usul üzerine okumama taraftardı. Nihayet, babam işi ustalıkla halletti. Evvela mahalle mektebine başladım. Bu suretle annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden çıktım. Şemsi Efendi'nin mektebine kaydedildim."

Mustafa Kemal'in bu sözlerine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ailesinin, Mustafa Kemal'in eğitimi ile yakından ilgilendiğine
- B) Osmanlı Devleti'nin geniş bir alanda varlık gösterdiğine
- C) Mustafa Kemal'in, yabancı dil eğitimine önem verdiğine
- D) Mustafa Kemal'in, kültürel faaliyetlerde bulunduğuna

5. Aşağıda Mustafa Kemal'in bir sözüne yer verilmiştir.
"Komşumuz Binbaşı Kadri Bey'di. Onun oğlu Ahmet askeri okula gidiyordu. Askeri mektep elbiseleri giyiyordu. Onu görünce ben de böyle elbiseler giymeye hevesleniyordum. Sokaklarda zabıtlar (subay) görüyordum. Onların derecesine varmak için takip edilmesi lazım gelen yolun askeri rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selanik'e geldi. Askeri rüştiyeye girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten pek korkuyordu. Asker olmama şiddetle engel oluyordu. Kabul imtihanı zamanı gelince ona sezdirmeden kendi kendime askeri rüştiyeye imtihan verdim. Böylece anneme karşı bir emrivaki yaptım."

Buna göre Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini tercih etmesinde;

- I. Çevresi,
- II. Öğretmenleri,
- III. Yakın arkadaşları

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

6. Mustafa Kemal'in Askeri İdadi eğitimi gördüğü Manastır şehrinin genel özellikleri şöyledir:

Manastır, Makedonya'da önemli bir ticaret ve konsolosluklar şehridir. Fakat konsolosluklar Balkanlarda ayrılıkçı fikirlerin yayılmasında önemli rol oynadı. Aralarında çekişme bulunan çeşitli din ve milliyetten insanların bir arada yaşadığı Manastır'da özellikle Sırp, Bulgarlar ve Yunanlar kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyordu.

Bu bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Konsolosluklar, Balkanlarda ayaklanmaların çıkmasına ortam hazırlamıştır.
- B) Makedonya'da kültürel çeşitlilik vardır.
- C) Dinî kurumlar, siyasi amaçlar doğrultusunda kullanılmıştır.
- D) Osmanlı Devleti, konsoloslukların ayrılıkçı faaliyetlerini engellemiştir.

7. "... Mustafa Kemal, öğretmeninden daima saygı ile söz etmiştir. Kolağası Mehmet Tevfik Bey değerli ve milliyetçi bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine tarih zevkini veriyordu. Mustafa Kemal, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış olan hocasından daima saygı ile söz etmiştir. 'Mehmet Tevfik Bey'e minnet borcum vardır, bana yeni bir ufuk açtı.' demıştır."

Ali Fuat Cebesoy'un verdiği bu bilgilere göre;

- I. Öğretmenlerinin, Mustafa Kemal'in düşünce hayatını etkilediği,
 - II. Osmanlı Devleti'nde eğitimde birliğin olmadığı
 - III. Mustafa Kemal'in, modern metotlarda eğitim aldığı
- ifadelerinden hangileri söylenebilir?**

A) Yalnız I	B) Yalnız III
C) I ve III	D) II ve III

8. Selânik, 1889 yılından itibaren Sırbistan ve Viyana şehirleri üzerinden demir yoluyla Avrupa'ya bağlanmıştı. Ayrıca diğer bir demir yolu hattı ise şehri, Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya ve Osmanlı Devleti'nin başkenti olan İstanbul'a bağlamaktaydı.

Buna göre Avrupa'daki yeniliklerin Selanik'e kısa sürede ulaşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Dinî yapının	B) Ulaşım ağının
C) Sosyal hayatın	D) Yönetim biçiminin

9. Balkanlarda yer alan Selânik şehri, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısı konumundaydı. Türklerle birlikte Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı etnik ve dini kökenden gelen toplulukların birlikte yaşadığı bir şehirdi.

Selanik şehrinin bu yapısının;

- I. Fransız İhtilali'nin yaygınlık kazanması,
- II. Sömürgecilik faaliyetlerinin artması,
- III. Kültürel çatışmaların azalması

durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

Altın Soru

5. II. Abdülhamit Dönemi'nde etkili olan İslamcılık fikir akımına göre Osmanlı padişahı aynı zamanda Müslümanların halifesi olduğu için kurulacak birliğin, devlete eski gücünü ve saygınlığını yeniden kazandıracağına inanılmıştır. Bu düşünce kısmen de olsa karşılık bulmuştur. Bu duruma, Trablusgarp Savaşı esnasında yaşanan durum örnek olarak gösterilebilir. Trablusgarp'ın işgaline bağlı olarak bölgeye gelen Mustafa Kemal gibi gönüllü subaylar, bölgede yaptıkları çalışmalarla Müslüman halkı örgütlemişlerdir. Bölge halkı ile birlikte İtalya'ya karşı girişilen mücadeleye bağlı olarak Derne, Tobruk ve Bingazi'deki İtalyan birlikleri bölgeden çıkarılmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlediğine
- B) Ümmetçilik düşüncesinin, Trablusgarp halkı üzerinde etkili olduğuna
- C) Trablusgarp Savaşı'nda İngiltere'nin, İtalya ile ittifak kurduğuna
- D) Kuzey Afrika'da varlık gösteren devletlerin ittifak girişiminin engellendiğine

6. Almanya gibi sanayisini geç tamamlayan İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'ı işgal etmeden önce İngiltere, Fransa ve Rusya'dan destek almak için çalışmalar yapmıştır. Bu doğrultuda Rusya ile yaptığı Rocconigi Antlaşması ile Rusya, İtalya'nın Kuzey Afrika'daki faaliyetlerine karşı çıkmayacak; İtalya da, Rusya'nın boğazlardaki çıkarlarını koruyacaktır. Bu antlaşma sonrasında İtalya, Trablusgarp'ı işgal etmiş, bölgeyi ele geçirememiş ancak Balkan Savaşlarının başlaması üzerine Osmanlı Devleti, Trablusgarp'ı İtalya'ya vermek zorunda kalmıştır.

Bu parçadaki bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki etkinliği sona ermiştir.
- B) İtalya, Trablusgarp'ın işgalini gerçekleştirmek için Avrupalı Devletlerin desteğini almıştır.
- C) Rusya, Osmanlı toprak bütünlüğüne karşı faaliyetlerde bulunmuştur.
- D) Osmanlı Devleti'nin, Avrupalı Devletlere karşı askerî alandaki teknolojik üstünlüğü sona ermiştir.

7. Mustafa Kemal, Vatan ve Hürriyet Cemiyetinin Selanik'teki şubesinin açılışını yaparken arkadaşlarına şu şekilde seslenmiştir:

"Arkadaşlar, bu gece burada sizi toplamaktaki amacım şudur... Bu talihsiz memlekete karşı önemli görevlerimiz vardır. Onu kurtarmak tek hedefimizdir... Tarih bugün biz evlatlarına bazı büyük görevleri yüklüyor. Ben Suriye'de Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdum... Buraya da bu cemiyetin temelini kurmaya geldim. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilatı şekillendirmek mecburidir. Sizden fedakârlık bekliyorum... Eskimiş olan çürük hükümeti yıkmak, milleti hâkim kılmak, özetle vatani kurtarmak için sizi göreve çağırıyorum."

Bu sözlerinden Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Siyasi faaliyetlerde bulunduğu
- B) Vatansever bir kişiliğe sahip olduğuna
- C) Çalışmalarının İstanbul Hükümeti tarafından önlenmediğine
- D) Vatani, içinde bulunduğu durumdan kurtarmak istediğine

8. Osmanlı Devleti'nin Birinci Balkan Savaşı'nda yenilmesi bölgede bir otorite boşluğu meydana getirmiştir. Bazı Balkan devletleri önemli ölçüde toprak kazanmıştı. Savaşta en fazla toprağı Bulgaristan elde etmişti. Bu durum diğer Balkan Devletlerinin tepkisine neden olmuştur. Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın ittifak halinde Bulgaristan'a saldırılarıyla İkinci Balkan Savaşı başlamıştır. Bulgarlar tüm cepelerde yenilmiştir. Osmanlı Devleti de Bulgaristan'a karşı bir cephe açarak Dimetoka, Kırklareli ve Edirne'yi Mustafa Kemal'in de katkılarıyla geri almıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Birinci Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin yenildiği
- B) Osmanlı Devleti'nin, İkinci Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı ittifak kurduğu
- C) Birinci Balkan Savaşı'ndan sonra Balkanlı devletler arasında bölge hâkimiyet mücadelesinin yaşandığı
- D) İkinci Balkan Savaşı'nda yaşananların, Osmanlı Devleti'nin kaybettiği bazı yerleri geri almasını sağladığı

Altın Soru

1. Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne olan etkileri şunlardır:

- Sanayileşen Avrupalı Devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine ihraç etmişlerdir.
- Osmanlı toprakları uluslararası ortak pazara dönüşmüştür.
- Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen ucuz mallarla dolmuştur.
- İnsanlar ucuz ithal mallara yönelince malını satamayan yerli esnaf üretimi durdurmuş küçük el tezgâhları ve atölyeler de kapanmıştır.
- Osmanlı Devleti'nde daha sonra sürekli bütçe açığı yaşanmaya başlamıştır. Açığı kapatmak isteyen yöneticiler halktan toplanan vergilerin miktarını artırmıştır.

Bu bilgilere göre Sanayi İnkılabı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde üretimin azalmasına neden olduğuna
- B) Osmanlı ülkesinde ekonomik sorunlarının yaşanmasına ortam hazırladığına
- C) Osmanlı halkının refah seviyesinin düşmesine sebep olduğuna
- D) Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daralmasına neden olduğuna

2. 1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayılmış ve bir şiddet gösterisine dönüştü. Halk, Paris'te yönetime el koymuş, krallık rejimi yıkılmıştır. 1789'da "Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi" yayımlanmıştır. Bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulandı. Hürriyet, mülkiyet, güvenlik gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu bildiride yer almıştır.

Buna göre aşağıdaki durumlarından hangisinin Fransız İhtilali'nin sonuçları arasında yer alması beklenemez?

- A) Monarşik yönetimlerin kurulması
- B) Laik devlet anlayışının ortaya çıkması
- C) Ulusçuluk anlayışının yayılması
- D) İmparatorlukların dağılması

3. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda azınlık isyanlarını önlemek amacı doğrultusunda için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Padişah Abdülmecit Dönemi'nde yayınlanan Tanzimat Fermanı ile azınlıkların devlete olan bağlılığının artırılması ve devletin dağılmaktan kurtarılması amaçlanmıştır. Ancak bağımsızlık düşüncesine kapılan azınlıklar hukuk, adalet, yönetim, askeri ve benzeri gibi alanlarda atılan adımlara rağmen isyan etmeye devam etmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Osmanlı Devleti'nin varlığını ve ekonomik gücünü XIX. yüzyılda büyük ölçüde yitirdiği
- B) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine doğrudan karışmaya başladığı
- C) Osmanlı Devleti'nin azınlıklarla ilgili yaptığı çalışmalarında amaçladığı hedeflere ulaşamadığı
- D) Osmanlı aydınlarının büyük bir kısmının Tanzimat Fermanı'nda yer alan ilkelere karşı çıktığı

4. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını ve yıkılmasını engellemek isteyen Türk aydınları dil, din ve ırk ayrımı olmaksızın ülke içerisinde yaşayan herkesin vatandaşlık haklarına sahip olmasını amaçlayan bir fikir akımını savunmuşlardır.

Bu bilgide sözü edilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Türkçülük
- C) Batıcılık
- D) İslamcılık

5. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti Batı Trakya, Makedonya, Arnavutluk, Ege Adaları ve On İki Ada'yı kaybetti. Balkanlardaki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştüler. Türklerin çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmaları nedeniyle Balkanlardan Anadolu'ya büyük bir göç hareketi başladı. Ayrıca Birinci Balkan Savaşı'nda alınan ağır yenilgi, Osmanlı ordusunda bir reform yapılması ihtiyacını da ortaya çıkardı.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin batı sınırları daralmıştır.
B) Bulgaristan, savaştan en karlı çıkan devlet olmuştur.
C) Balkan Savaşları, Anadolu'daki Türk nüfusunun artmasına neden olmuştur.
D) Balkan Savaşları, Osmanlı Devleti'nin batı ve güneydeki denizlerde etkinliğinin azalmasına sebep olmuştur.

6. Daha rüştiyede bir öğrenciyken okuduğu Namık Kemal'in şiirleri ile vatan sevgisi ve özgürlükçü düşünce zihninde yer etmişti. Mustafa Kemal'e göre Namık Kemal "Türk milletinin yıllardan beri beklediği ses" idi. Öğrenciyken edindiği vatan sevgisini ilk görev yeri olan Şam'da eyleme dönüştürmüştür. Daha sonraki yıllarda o günleri anlatırken "Hürriyet Cemiyeti adında bir dernek kurduk. Bunu genişletmek için aldığımız önlemler arasında benim çeşitli asker sınıflarında staj yapmak bahanesiyle Beyrut, Yafa ve Kudüs'e gitmem vardı. Böylece hareket ettim." demiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in;

- I. Teşkilatçılık,
II. İleri görüşlülük,
III. İstişareye önem vermek

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III

7. Mustafa Kemal, "Minnet borcum vardır, bana yeni bir ufuk açtı" dediği Tarih Öğretmeni Yüzbaşı Mehmet Tevfik Bey'i Manastır Askeri İdadisinde okurken tanımıştır. Vatan şairi Namık Kemal'in, Türkçülük akımının öncülerinden Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerini, Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini Manastır'daki öğrencilik yıllarında okumuştur.

Bu durum Mustafa Kemal'in;

- I. İleri görüşlülük,
II. Kararlılık,
III. Demokrasi bilinci

kişisel özelliklerinden hangilerine sahip olmasında etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

8. Mustafa Kemal, Selanik Askeri Rüştiyesini başarılı bir şekilde bitirdikten sonra Manastır Askeri İdadisinin imtihanlarına girmiş ve başarılı olmuştur. Böylece doğduğu Selanik'ten ilk defa ayrılmış olacaktır.

Bu bilgilere göre;

- I. Mustafa Kemal farklı şehirlerde eğitim görmüştür.
II. Mustafa Kemal ilk defa Selanik sınırları dışına lise yıllarında çıkmıştır.
III. Manastır, kültürel çeşitliliğe sahip bir şehir konumundadır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

9. Mustafa Kemal'i etkileyen Fransız aydınlarından Voltaire; egemenliğin bir kralın elinde olamayacağını, devlet yönetiminin halkın egemenliğine dayalı olması gerektiğini ifade etmiştir.

Mustafa Kemal'in Voltaire'den etkilendiğini dile getiren bir araştırmacı, bu görüşüne onun aşağıdaki faaliyetlerinden hangisini örnek olarak gösterebilir?

- A) Türk halkına devlet yönetiminde söz hakkı vermesi
B) Birinci Balkan Savaşı'nda yer alması
C) Sömürgecilğe karşı mücadele etmesi
D) Trablusgarp'ı İtalyanlara karşı koruması

1. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti; Batı Trakya, Makedonya, Arnavutluk ve Ege Adalarını kaybetti. Balkanlardaki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştüler. Türklerin çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmaları nedeniyle Balkanlardan Anadolu'ya büyük bir göç hareketi başladı. Bunlara ilaveten Osmanlı Devleti, devlet gelirlerinin büyük bir kısmı ile tarım potansiyelini de önemli ölçüde kaybetti.

Bu metinde Osmanlı Devleti'nin;

- I. ekonomik,
- II. siyasi,
- III. toplumsal,
- IV. sanatsal

alanlardan hangilerinde zarar gördüğünden bahsedilmiştir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

2023-2024/Kasım

2. 23 Temmuz 1908'de Sultan II. Abdülhamid meşrutiyeti yeniden ilan etti. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra sansür kaldırıldı, tutuklular serbest bırakıldı ve genel af ilan edildi. Meclis-i Mebusan, 7 Aralık 1908 tarihinde resmen yeniden açıldı. Meclis-i Mebusan'da Türk, Arap, Arnavut, Rum, Ermeni, Sırp, Bulgar ve Yahudi milletvekilleri görev yaptı.

Bu bilgilere göre,

- I. Halkın yönetime katılması sağlanmıştır.
- II. Basın yayın hayatını kısıtlayan kararlar alınmıştır.
- III. Meclis-i Mebusan, Müslüman ve gayrimüslimlerden oluşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

2023-2024

3. Ticaretin canlı olduğu ve konsoloslukların bulunduğu Manastır, Makedonya'nın önemli bir şehriydi. Pek çok etnik ve dinî grubun yaşadığı bu şehirde konsolosluklar halkı kışkırtıyordu. Ayrıca Sırlar, Bulgarlar ve Yunanlılar da kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyorlardı.

Verilen bilgilerden hareketle Manastır ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, din ve kültürel alanda birlikteliğin sağlandığı
- B) Ekonomik faaliyetler açısından gelişmiş olduğu
- C) Bölgeye hâkim olmak için dinin kullanıldığı
- D) Milliyetçi fikirlerin yayılması için uygun ortam bulunduğu

2023-2024/Kasım

4. 19. yüzyıl sonlarında birliğini kurmuş olan İtalya, Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ı sömürgesi hâline getirmek istemiştir. Bu amaçla Fransa ile 1900 yılında bir anlaşma yapmış, Fransızların Fas'taki nüfuzuna karşılık kendisinin de Trablusgarp üzerindeki varlığının tanınmasını sağlamıştır. 1901'de İngiltere, 1902'de Avusturya, 1909'da da Rusya İtalya'nın Trablusgarp üzerindeki çıkarlarını tanımıştır. Osmanlı Devleti'nde ise bu süreçte Yemen'de, Makedonya'da, Arnavutluk'ta milliyetçi isyanlar çıkmış ve mali sıkıntılar yaşanmıştır.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Trablusgarp, Fransa ile İtalya arasında paylaşılmıştır.
- B) Osmanlı toprakları emperyalist devletlerin ilgisini çekmiştir.
- C) İtalya, Trablusgarp için diplomatik yöntemlere başvurmuştur.
- D) Osmanlı Devleti'nde siyasi ve toplumsal sorunlar yaşanmıştır.

2022-2023/Ekim

5. Osmanlılık düşüncesi, hangi din ve soydan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Bu düşüncüyü savunanlar milliyetçilik düşüncesine dayalı bağımsızlık hareketlerini durdurup ülkenin dağılmasını engellemeyi hedeflemiştir. Buna göre Müslüman ve gayrimüslim bütün toplumlar Osmanlı milletinin birer parçası olup aynı hak ve sorumluluklara sahip, ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı olarak kabul edilmiştir. Bu düşüncüyü hayata geçirmek için de meşrutî yönetim zorunlu görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlılık düşüncesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bütün toplumsal unsurların eşitliğini savunur.
- B) Müslüman olmayanlara devlet kurma hakkı tanır.
- C) Devletin bütünlüğünü korumayı amaçlar.
- D) Anayasal monarşiyi öngörür.

2022-2023/Ekim

1. Manastır Askerî İdadi yıllarında Mustafa Kemal'i en çok etkileyen olaylardan biri de 1897 Türk-Yunan Savaşı olmuştur. Bu savaşta Türk ordusu savaş meydanında zafer kazanmasına rağmen barış masasında istediğini elde edememiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'de, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin iyi yönetilemediği fikrini oluşturmuştur?

- A) Millî kültür çalışmalarının
- B) Millî eğitimin
- C) Ekonominin
- D) Dış politikanın

2018/LGS

2. • Mustafa Kemal; 31 Mart Olayı'nda sadece isyanın bastırılmasında değil, ordunun kurulması ve harekâtın planlanmasında da rol oynamıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelmiş ve ülkeyi kurtarmak için arkadaşlarıyla toplantılar düzenlemiştir.

Bu bilgilerden Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) Teşkilatçılık - Vatanseverlik
- B) İleri görüşlülük - Vatanseverlik
- C) Kararlılık - İnkılapçılık
- D) Birleştiricilik - İnkılapçılık

2019/LGS

3. "Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir." **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlının dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

2020/LGS

4. Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılması

2020/LGS

5. • İngiltere ve Fransa 12-18 Eylül 1910'da bir tatbikat yapma kararı almıştır. Bu tatbikata Picardie (Pikardi) Manevraları adı verilmiştir. Bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Tatbikat sırasında yaptığı gözlem ve değerlendirmelerle dikkatleri üzerine toplamıştır.
- Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra Sofya'ya ataşe olarak atanmıştır. Bu şehirde sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetlere katılmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
- B) Askerî - Diplomatik
- C) Hukuki - Diplomatik
- D) Siyasi - Ekonomik

2020/LGS

6. “Mustafa Kemal’in öğrenim gördüğü yıllarda Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki okullarda eğitim birliğinden söz etmek mümkün değildi.” **diyen bir tarihçi, aşağıdakilerden hangisini bu düşüncesine kanıt olarak gösterir?**

- A) Mustafa Kemal, Harp Okulunda iken Batı’daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa’dan dergiler getirtti ve kendi çabasıyla Fransızcasını geliştirmeye çalıştı.
- B) Mustafa Kemal’in öğrencilik yıllarında Osmanlı Devleti’nde farklı kurumlarca yönetilen modern okullar, azınlık okulları, yabancı devlet okulları ve medreseler vardı.
- C) Asker olmak isteyen Mustafa Kemal, annesinden habersiz girdiği askerî okul sınavını kazandı ve Selanik Askerî Rüştiyesine başladı.
- D) Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde öğrenci iken yerli ve yabancı fikir adamlarının eserlerini okudu.

2021/LGS

7. Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlarda da savaş çıktı. Bu durum karşısında Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı. İmzalanan Uşi Antlaşması ile Trablusgarp İtalya’ya bırakıldı.

Bu bilgilere göre,

- I. Uşi Antlaşması’nın imzalanmasında Balkanlarda çıkan savaş etkili olmuştur.
- II. Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika’da toprak kaybetmiştir.
- III. Trablusgarp Savaşı ile Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2022/LGS

8. On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında Avrupa’da başlayan Sanayi İnkılabı, önemli gelişmelere neden olmuştur. Sanayileşen devletler, kendi endüstrileri için ham madde sağlayabilecekleri ve aynı zamanda yeni ürünleri satabilecekleri ülkeler aramışlardır. Bunun sonucunda eskiden beri ekonomik ilişkileri bulunan, siyasi ve askerî açıdan zayıflamış Osmanlı Devleti’ne yönelmişlerdir. Sanayi İnkılabını gerçekleştirememiş bu devleti; geniş toprakları, nüfus yoğunluğu, sahip olduğu yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla ham madde alanı ve pazar olarak görmüşlerdir.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi İnkılabı’nın etkileri, Avrupa’daki ülkeler ile sınırlı kalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti, jeopolitik konumu nedeniyle güçlü bir ekonomiye sahip olmuştur.
- C) Osmanlı ülkesi, güçlü devletlerin sömürgecilik faaliyetlerine açık hâle gelmiştir.
- D) Sanayi İnkılabı, Osmanlıdaki ham madde kaynakları sayesinde gerçekleşmiştir.

2023/LGS

9. Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti; Batı Trakya, Makedonya ve Arnavutluk’u kaybetti. Balkanlar’daki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştüler. Türklerin çeşitli baskılarla karşı karşıya kalmaları nedeniyle Balkanlar’dan Anadolu’ya doğru büyük göç hareketleri gerçekleşti.

Bu bilgiye göre, aşağıdakilerden hangisinin Balkan Savaşları’nın bir sonucu olduğu söylenemez?

- A) Osmanlı siyasi haritasının değişmesi
- B) Balkanlar’daki Türk nüfus yoğunluğunun düşmesi
- C) Türklerin Balkanlar’daki toplumsal konumunun sarılması
- D) Osmanlı Devleti’nin dış borçlarının azalması

2023/LGS

Meb Senaryo Soruları

1. a) Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik, Rusya'ya Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma ve topraklarını ele geçirme konusunda yeni bir gerekçe ve araç sağlamış, bu da iki imparatorluk arasındaki rekabeti daha da şiddetlendirmiştir.

b) İngiltere, Sanayi İnkılabı'nın öncüsü olarak, Osmanlı topraklarını hem ucuz hammadde kaynağı hem de ürettiği mallar için geniş bir pazar olarak görmüştür. Fransa da Sanayi İnkılabı sonrası Osmanlı üzerinde hem ekonomik hem de stratejik çıkarlar peşinde koşmuştur. İtalya, siyasi birliğini geç kurmasına rağmen, Sanayi İnkılabı'nın etkisiyle hammadde ve pazar arayışına girmiştir.

2. Selanik, Osmanlı İmparatorluğu'nun önemli ve çok uluslu bir şehriydi. Bu durum, genç Mustafa Kemal'in farklı kültürler, diller ve inançlarla iç içe büyümesini sağlamıştır ve Selanik'in çok uluslu ve kozmopolit yapısı, Mustafa Kemal'in farklılıklara saygı duyan, hoşgörülü ve çok yönlü bir lider olarak yetişmesinde temel bir rol oynamıştır.

3. Kolağası Mehmet Tevfik Bey, Mustafa Kemal'e sadece tarih bilgisi vermekle kalmamış, aynı zamanda onun fikri gelişimine, vatanseverlik duygularına ve eleştirel düşünme yeteneğine önemli katkılar sağlamıştır.

4. Vatanseverlik ve Teşkilatçılık

İleri görüşlülük ve Teşkilatçılık

İnkılapçılık

5. Batıcılık

6. Liderlik

7. Mehmet Tevfik Bey, Mustafa Kemal'e sadece tarih bilgisi aktarmakla kalmamış, aynı zamanda ona derinlemesine düşünme, sorgulama, vatanseverlik ve geniş bir bakış açısı kazandırarak liderlik vasıflarının temelini atmış ve gelecekteki büyük adımlarını atması için sağlam bir zemin hazırlamıştır.

Avrupadaki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti'ne Etkileri

1. D 2. C 3. B 4. D 5. B 6. D 7. A 8. D 9. B 10. B

Ünite Tekrar Testi

1. D 2. A 3. C 4. A 5. B 6. A 7. A 8. B 9. A

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

1. D 2. C 3. A 4. A 5. A 6. D 7. A 8. B 9. A

MEB Örnek Sorular

1. A 2. C 3. A 4. A 5. B

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

1. B 2. D 3. D 4. B 5. B 6. D 7. C 8. B

MEB Çıkmış Sorular

1. D 2. A 3. C 4. D 5. B 6. B 7. A 8. C 9. D

ÜNİTE 2

1. FÖY

MİLLÎ UYANIŞ

Kavram Haritası	2
Kavram Sözlüğü	2
MEB Senaryo Soruları	3
Birinci Dünya Savaşı	5
Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti	7
Mondros / Kuvayımillîye / Cemiyetler	9
Kazanım Tekrar Testi	11
MEB Çıkmış Sorular	13
MEB Çıkmış Sorular	15
Cevap Anahtarı	16

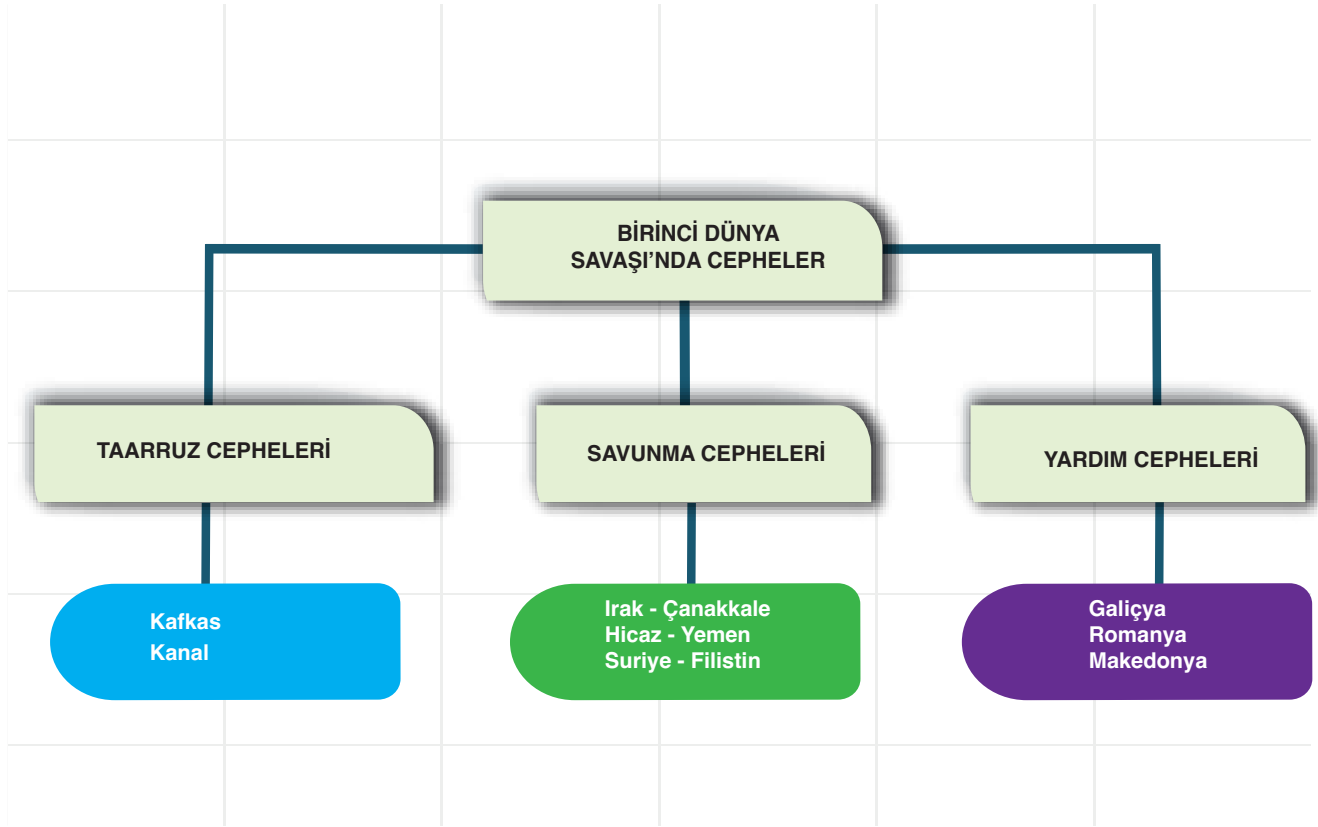

Karekodu Okut Youtube Konu
Anlatım ve Etkinliğine Ulaş

Karekodu Okut Konu Anlatımı
ve Etkinlik PDF'sine Ulaş

KAVRAM HARİTASI

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

Ateşkes: Savaşan iki gücün isteğiyle çarpışmaya belli bir süre için ara vermesi.

Bahriye nazırı: Osmanlı Devleti'nde deniz bakanı.

Bloklaşma: Ülkelerin kendi aralarında gruplar oluşturması.

Bolşevik: Rusya'da çarlık rejiminin yıkılmasına neden olan ihtilal.

Cemiyet: Dernek, Toplum.

Cemiyet-i Akvam: Milletler Cemiyeti. Ülkeler arasında yaşanabilecek sorunları barışçı yollarla çözmek için 1919 yılında kurulan uluslararası bir kuruluştur.

Cihad-ı Ekber: Din uğruna yapılan büyük savaş.

Çar, çarlık: Rus imparatorlarına ve Bulgar krallarına verilen unvan. Çarın yönetiminde bulunan devlet.

Diplomasi: Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü. Yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı.

Emperyalizm: Yayılmacılık.

Faşizm: Demokratik düzenin yerine aşırı bir ulusçuluk ve baskı düzeni kurmayı amaçlayan öğretisi.

Fetva: İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dinsel hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan ve yetkililerce çıkarılan belge.

İhtilal: Bir ülkenin siyasal, sosyal ve ekonomik yapısını veya yönetim düzenini değiştirmek amacıyla kanunlara uymaksızın kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim

İktidar: Devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi.

İtilaf: Anlaşma, uyuşma, uzlaşma.

İttifak: Anlaşma, uyuşma, bağlaşma. Oy birliği

Jeopolitik: Coğrafya, ekonomi, nüfus vb. nin bir devletin politikası üzerindeki etkisi, bir devlette bir bölgede uygulanan politika ile o yerin coğrafyası arasındaki ilişki.

Manda: Dünya Savaşı'ndan sonra, kimi az gelişmiş ülkeleri, kendi kendilerini yönetecek bir düzeye erişirip bağımsızlığa kavuşturuncaya dek Cemiyet-i Akvam adına yönetmek üzere kimi büyük devletlere verilen vekillik.

Mebusan Meclisi: Osmanlı Parlamentosunda halkın seçtiği üyelerden oluşan meclis.

Muharebe: Savaşta yapılan çarpışmalardan her biri.

Sömürgecilik: Bir devletin başka bir ülkeyi ve üzerinde yaşayan ulusu egemenliği altına alarak, buradan ekonomik ve siyasi çıkar sağlaması.

Kazanım: 8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.

1. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Mustafa Kemal Paşa İstanbul'a gelmişti. İtilaf Devletleri, gerçekleştirdikleri işgal-lerle ateşkesin ağır şartlarına dahi uymayacaklarını açıkça ortaya koymuşlardı. O günlerde ülkenin kurtuluşu için çeşitli çözüm önerileri ortaya atılmıştı. Bunlardan birincisi İngiltere veya Amerikan mandasını istemek, bir diğeri de bölgesel kurtuluş yollarını aramaktı. Bu çözüm önerilerini doğru bulmayan Mustafa Kemal, kurtuluşun halkın millî birlik ve beraberli-ğinin sağlanmasıyla elde edileceğine inanmaktaydı. İşgal kuvvetlerine karşı millî bağımsızlığın kazanılması için mücadele edilmesi gerektiğini düşünmekteydi.

Mustafa Kemal'in bu tutumunun Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecine etkilerini değerlendiriniz. (10 puan)

Kazanım: 8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yöneti-minin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.

2. Osmanlı Devleti adına Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzalayan Bahriye Nazırı Rauf Bey düzenlediği basın toplantısın-da şunları söylemiştir: "İmzaladığımız mütareke sonucunda devletimizin bağımsız-lığı, saltanatımızın hukuku bütünüyle korunmuştur. Bu mütareke, galip ile mağlup arasında yapılan bir mütareke değil, belki savaş durumundan çıkmak isteyen, denk iki kuvvet arasında yapılabilecek bir savaşı son vermek niteliğindedir. Sizi temin ederim ki İstanbul'umuza bir tek düşman askeri çıkmayacaktır. Doğal olarak birkaç subay şurada burada görülebilecektir. Evet, yaptığımız mütareke umudumuzun üstündedir. Yalnız şurası önemli ki memleketimizde asayişin korunmalıdır. Aksi olursa her şeyi kaybetmek tehlikesi vardır."

Bu konuşmaya göre Rauf Bey, memleketimizde asayişin korunmasını neden istemektedir? Açıklayınız. (10 puan)

Kazanım: 8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

3. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan Savaşlarındaki kayıplarının da etkisiy-le ordu ve donanmasını iyileştirmekle uğraşmaktaydı. Savaşın başlangıcında tarafsızlığını açıklayan Osmanlı Devleti aynı zamanda seferberlik ilan etti.

Bu parçada, Osmanlı Devleti'nin, tarafsızlığını açıklamasına rağmen gelecekte savaşa girme ihtima-linin olduğunu gösteren ifadeyi yazınız. (10 puan)

Kazanım: 8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

4. Birinci Dünya Savaşı'nın genel nedenlerini yazınız. (10 puan)

Kazanım: 8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

5. Savaş öncesinde ülkeler arasındaki bloklaşmalara değinilir..
XIX. yüzyılda siyasi birliğini tamamlayarak sömürgeciliğe yönelen ve Avrupa'daki kuvvetler dengesini etkileyen iki devleti yazınız. (10 puan)

Kazanım: 8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

6. Birinci Dünya Savaşı sonunda Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kurulmuştur.
Milletler Cemiyetinin kurulmasına karar verilen konferansın adını yazınız? (10 puan)

Kazanım: 8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.

7. Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında Osmanlı topraklarının büyük bölümü işgal edilmiştir.
Aşağıdaki Osmanlı topraklarının hangi devletler tarafından işgal edildiğini yazınız. (20 puan)

Antalya'dan Konya'ya kadar olan yerler:

İzmir ve çevresi:

Suriye, Hatay (Dört Yol), Lübnan, Mersin, Adana: